

דעתידה דשדיא תכלתא בה לצדיקי לעלמא דאתי.

[יצאה בת קול ואמרה לנו: מה לכם ולארגזה של אשת רבי חנינא בן דוסא, שהיא עתידה להצניע בה חוטי תכלת למצות ציצית,⁽³⁾ עבור טליתותיהם של הצדיקים בעולם הבא⁽⁴⁾].⁽⁵⁾

ד. רב יהודה הינדוא משתעי: זימנא חדא, הוה אזלינן בספינתא, וחזינן החוה אבן טבא דהוה הדיר לה תנינא.

[רב יהודה מארץ כוש סיפר: פעם אחת, נסענו בספינה, וראינו אבן טובה בתוך המים שתנין מסוכב אותה].

נחית בר אמוראי לאתויה, אתא החוה תנינא, רגש וקבעי למבלע לספינתא.

[ירד צוללן לתוך המים כדי להביא את אותה אבן טובה, נחרד אותו תנין ונרעש ורצה

לבלוע את הספינה].

אתא פושקנצא [עורב נקבה] פסקיה לרישיה, חתכה את ראשו, של התנין, ומרוב הדם אתהפיכו מיא, והוה דמא.

אתא תנינא חבריה, בא חברו של התנין, שקליה, לקח את האבן הטובה, ותליה ליה, ותלאה בתנין הפצוע, וחייה התנין הפצוע על ידי אותה אבן טובה.

הדר אתא, קא בעי בלעא לספינתא, הדר אתא ציפרא פסקיה לרישיה.

[חזר התנין ורצה לבלוע את הספינה, ושוב באה ציפור וחתכה את ראשו].

שקלוח לחהיא אבן טבא, שדויה לספינתא, הוה הני ציפרי מליחי בהדן אותבינהו עליהו, שקלוח ופרחו להו בהרה.

[לקחו אנשי הספינה את האבן הטובה,

3. תוספות [גיטין מה ב ד"ה כל] הביאו את דעת רבינו תם שכשם שאשה פסולה לכתוב פרשיות תפילין היות והיא פטורה ממצוה זו, כך אין אשה עושה ציצית, היות והיא פטורה ממנה.

והרא"ש [שם סימן מן] הקשה עליו ממה שמבואר אצלנו שאשתו של רבי חנינא בן דוסא, היא שתטיל תכלת לצדיקים לעתיד לבא, שמע מינה: אשה כשרה לעשות ציצית אף שהיא פטורה ממצוה זו. [ודוקא מכתובת פרשיות תפילין נתמעטה האשה מגזירת הכתוב].

והט"ז [יד א] כתב שרבינו תם מודה שאשה כשרה לטוות את חוטי הציצית, ורק לתלות אותם בבגד פסל רבינו תם, ותמה עליו ב"קרבן נתנאל": אם כן מה הקשה הרא"ש על רבינו תם מאשתו של רבי חנינא בן דוסא שהצניעה את

חוטי התכלת בארגזה, שמא את התלייה בבגד יעשה איש ולא אשה, אלא ודאי רבינו תם פסל אף את תליית חוטי הציצית, ושפיר הקשה הרא"ש. וראה עוד ב"פרי מגדים" על הט"ז, ובביאור הגר"א שדין הטויה תלוי בדרשה שממנה ממעטים נשים. [ב"חכמת שלמה" כתב שאשה כשרה לעשות ציצית בשליחות האיש, ראה שם].

4. שמע מינה: אין מצות בטלות לעתיד לבא — יעב"ץ. ובתוספות בעמוד א כתבו דסוגיא דידן סבירא לה כשמואל דאמר הכי, אבל רבי יוחנן סבירא ליה: מצות בטלות לעתיד לבא.

5. במהרש"א פירש שמאמר זה רומז לשכר